

Biblioteksplan för Skinnskattebergs kommun 2019-2022

Antagen av Kommunstyrelsen i Skinnskattebergs kommun 2020-05-19 § 122

Innehåll

1 Inledning.....	3
2 Syfte, uppdrag och avgränsningar.....	4
2.1 Syfte	
2.2 Uppdrag	
2.3 Avgränsningar	
3 Bibliotekets verksamhet och roll.....	5
4 Samverkan.....	6
4.1 Samverkan lokalt och regionalt	
4.2 Samverkan med föreningar och studieförbund	
5 Prioriterade grupper.....	6
5.1 Barn och ungdomar.....	6
5.2 Personer med funktionsnedsättning.....	7
5.3 Nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska....	7
6 Utvecklingsområden.....	8
6.1 Personal.....	8
6.2 Digitalt bibliotek.....	8
6.3 Meröppet bibliotek.....	8
6.4 Strategiskt arbete.....	8
6.5 Läsfrämjande.....	8
6.6 Samverkan.....	9
6.7 Biblioteksrummet.....	9
7 Underlag.....	10

1 Inledning

Bibliotekslagen anger ramar för bibliotekets verksamhet. I 2§ står det att “Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.”

Lagen betonar att biblioteksverksamheten ska vara tillgänglig för alla. I 9§ står det att “På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.”

En biblioteksplan är ett politiskt beslutat dokument som anger omfattning och inriktning för folk- och skolbiblioteksverksamheten i kommunen. Den ska ligga till grund för bibliotekets övergripande verksamhet och prioriteringar. Detta konkretiseras bland annat i bibliotekets verksamhetsplan och andra styrdokument för biblioteksverksamheten i kommunen.

Biblioteksplanen ska följas upp var fjärde år. Ansvaret för uppföljningen ligger hos kommunstyrelsen.

Ansvaret för arbete och utförande av biblioteksplanen ligger hos sektor Kultur och fritid.

2 Syfte, uppdrag och avgränsningar

2.1 Syfte

Den kommunala biblioteksplanen är en övergripande plan som utgår från allas behov av biblioteksservice, från de allra yngsta till de äldsta, kommunmedborgare såväl som besökare och gäster, ingen får exkluderas.

2.2 Uppdrag

Biblioteket har en viktig funktion i det demokratiska samhället, vilket poängteras i bibliotekslagens 2§. Den grundlagsfästa yttrandefriheten kräver att alla har tillgång till ett språk liksom till kunskap och information. Demokrati är ledordet genom hela folkbibliotekets verksamhet. Läsförståelse och informationskompetens är förutsättningar för ett aktivt medborgarskap. Den digitala delaktigheten är särskilt utpekad i bibliotekslagen.

Biblioteket ska arbeta för att främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet.

Bibliotekslagen lyfter fram prioriterade grupper, som barn och unga, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Folkbibliotekets utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet samt stimulera till läsning. Bibliotekets arbete ska även främja barn och ungas språkutveckling.

Biblioteksplanen är i sig ingen verksamhetsplan men en förutsättning för en sådan.

2.3 Avgränsning

Biblioteksplanen beskriver bibliotekets verksamhet och roll, prioriterade grupper samt pekar på utvecklingsområden för den givna tidperioden.

Under den kommunala biblioteksplanen ligger bibliotekets verksamhetsplan, en medieplan, en mål- och handlingsplan för samarbetet mellan biblioteket, förskolan och skolan samt en gåvoboksplan i samarbete med BVC och förskolan.

3 Bibliotekets verksamhet och roll

Biblioteket ska fungera som ett offentligt rum och kulturcentrum i kommunen. Det ska vara tillgängligt och öppet för alla. Biblioteket ska vara en plats som stärker och utvecklar det demokratiska samhället. Biblioteket ska arbeta för att upplevas som

- Serviceinriktat
- Tillgängligt
- Professionellt

Biblioteket är ett integrerat folk- och skolbibliotek från vilket all kommunal biblioteksverksamhet utgår. Det integrerade biblioteket ska ge biblioteksservice till alla i kommunen, såväl barn och unga, förskolans samt skolans elever och pedagoger, som allmänheten.

Biblioteket ska ha en viktig roll som kulturcentrum med kulturevenemang såsom författarbesök, föreläsningar, utställningar samt musik-, dans- och teaterföreställningar för barn och ungdomar.

Biblioteket ska arbeta med läsfrämjande åtgärder, förmedling av skönlitteratur och media samt stimulera till läsning.

Biblioteket ska erbjuda fri tillgång till information, såväl fysisk som digital, samt tillgång till internet, för att ge människor möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällets demokratiska process.

Biblioteket ska fungera som stöd för olika form av utbildning, ge möjlighet för människors kunskapssökande och stödja "det livslånga lärandet".

Biblioteket ska fungera som en kravlös plats där människor i olika åldrar erbjuds olika former av möten, inte bara med ny kunskap och nya erfarenheter, utan med andra människor.

Biblioteket ska arbeta för att medvetandegöra bibliotekets roll för människor med annat modersmål än svenska.

Biblioteket ska arbeta med att följa utvecklingen i biblioteksvärlden och med länssamarbeten samt gemensam bibliotekskatalog.

4 Samverkan

4.1 Samverkan lokalt och regionalt

Skinskattebergs bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek. Biblioteket ska samarbeta med BVC, Familjecentralen Stacken, Klockarbergsskolan, kulturskolan, förskolorna samt kommunens äldreboenden. Biblioteket ska också samverka med andra bibliotek i regionen inom ramen för begreppet Bibliotek i Västmanland och med Region Västmanland.

4.2 Samverkan med föreningar, studieförbund och civilsamhälle

Biblioteket ska samarbeta med föreningar, studieförbund och civilsamhälle för att anordna evenemang, författarbesök, föreläsningar, utställningar och integrationsaktiviteter.

5 Prioriterade grupper

5.1 Barn och ungdomar

“Folkbiblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.” (8§)

Biblioteket ska samverka med skolan och förskolan samt vara deras informationscentrum. Biblioteket ska vara en integrerad del i undervisning och lärande miljö. Biblioteket ska stärka barns och ungdomars kunskap i informationshantering samt ge lässtimulans. Detta kan vara både läs-, berättar- och skrivprojekt inom skola och förskola, men även insatser under barns och ungdomars fritid.

5.2 Personer med funktionsnedsättning

“Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.” (4§)

Boken kommer-verksamhet ska erbjudas för dem som inte kan ta sig till biblioteket och inläst material för dem som har behov av det. Nyhetstidningar med lättläst information samt taltidningar ska tillhandahållas för grupper med dessa behov. “Boka en bibliotekarie” och stöd för att kunna ta del av det digitala samhället ska erbjudas dem som behöver.

5.3 Nationella minoriteter och personer med annat modersmål

“Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.” (5§)

Biblioteket ska erbjuda litteratur och medier inom de nationella minoritetsspråken, andra språk än svenska, i samarbete med Region Västmanland samt andra bibliotek.

Nyhetstidningar med lättläst information ska tillhandahållas. Biblioteket ska även verka för att främja samarbeten med andra aktörer i syfte att ge språkträning och samhällsinformation till nyanlända och nysvenskar.

6 Utvecklingsområden

6.1 Personal

Personalen är bibliotekets viktigaste resurs. Biblioteket ska arbeta med kompetensutveckling samt hälsofrämjande åtgärder för personalen.

6.2 Digitalt bibliotek

Biblioteket behöver stärkas för att arbeta med digitalisering. Personal behöver kompetensutveckling för att bli trygga i att förmedla och hjälpa bibliotekets användare i digitala frågor, för att kunna öka sin digitala kompetens, så att alla kan leva i det digitala samhället på lika villkor.

6.3 Meröppet bibliotek

Biblioteket kan undersöka möjligheter för meröppet bibliotek, där bibliotekets användare exempelvis kan hämta reserverad media och få åtkomst till delar av bibliotekets utbud även utanför bibliotekets öppettider.

6.4 Strategiskt arbete

Biblioteket bör arbeta kontinuerligt för att förbättra sitt strategiska arbete. Dels med uppföljning av olika styrdokument såsom medieplan. Dels med regelbundna enkätundersökningar till användarna för att utvärdera och utveckla arbetet.

6.5 Läsfrämjande

Biblioteket ska fortsätta utveckla sitt läsfrämjande arbete för olika åldrar samt användargrupper, både under fritiden samt förskole- och skoltiden. Det är viktigt att personal ges tid till fortsatt fortbildning inom litteratur för att kunna arbeta med bibliotekets, utpekade i bibliotekslagen, grunduppdrag.

6.6 Samverkan

Biblioteket ska fortsatt vara öppet för nya arbetsmetoder samt samverkan med andra bibliotek och aktörer, såväl inom som utom kommunen.

6.7 Biblioteksrummet

Biblioteket bör marknadsföra, utveckla samt värna biblioteksrummet, ett av få offentliga rum i kommunen där människor med olika bakgrund och erfarenheter kan mötas kostnadsfritt och utan prestationskrav. Biblioteket är en plats för alla oberoende av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion, nationalitet, språk eller social status.

7 Underlag

Biblioteksplanen samspelar med en rad andra planer och styrdokument.

Bibliotekslagen (2013:801)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801

Skollagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Kommunala styrdokument

<https://www.skinnskatteberg.se/kommun-och-demokrati/organisation/politisk-organisation/styrdokument/>

Regional biblioteksplan

<https://regionvastmanland.se/contentassets/87766d90deea4d14941d5b8a89bc0808/regional-biblioteksplan-2019-2022.pdf>

Regional kulturplan

<https://regionvastmanland.se/globalassets/regionvastmanland.se/kultur/regional-kulturplan-for-vastmanland-2019-2022.pdf>

FN:s barnkonvention

<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

<https://www.regeringen.se/4ae1cb/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning.pdf>

Europeisk deklARATION om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå
(CEMR)

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstalldhet/jamstalldhet/internationaltcemr/cemrdeklarationen.5809.html>

UNESCO:s folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest

<http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/09/Unescos-folkbiblioteks-och-skolbiblioteksmanifest.pdf>